

Téma 9: Trh výrobních faktorů a trh práce

Předpokládané znalosti a dovednosti

Pojmy: Poptávka po výrobních faktorech jako odvozená poptávka. Příjem z celkového produktu a příjem z mezního produktu výrobního faktoru. Celkové a mezní náklady na faktor. Poptávka po práci. Mzdová elasticita poptávky po práci. Monopson na trhu práce Transferový výtěžek a ekonomická renta. Individuální a tržní nabídka práce.

Znalosti: Optimální množství najímaného výrobního faktoru. Odvození poptávky po práci. Faktory, které ovlivňují poptávku po práci a její elasticitu. Dokonalá a nedokonalá konkurence na trhu výrobního faktoru. Vztah mezních nákladů na práci a nabídky práce.

Optimální množství nabízené práce jako výsledek rozhodování mezi spotřebou a volným časem a odvození individuální nabídky práce. Rovnováha na trhu práce. Trh půdy a přírodních zdrojů.

Působení odborů na trhu práce: minimální mzda, omezování nabídky práce a podpora poptávky po finální produkci.

Doporučená osnova přednášky

1. Charakteristika trhu výrobních faktorů (nabízející a poptávající).
2. Příjmy z výrobního faktoru (celkové, průměrné a mezní) a vztahy mezi nimi
3. Náklady na výrobní faktor (celkové, průměrné a mezní) a vztahy mezi nimi
4. Optimální množství výrobního faktoru
5. Odvození poptávky po práci
6. Tržní poptávka po práci a její elasticita
7. Nedokonale konkurenční poptávka po práci. Monopson.
8. Individuální nabídka práce (substituční a důchodový efekt změny mzdové sazby)
9. Tržní nabídka práce
10. Rovnováha na trhu práce. Transferový výtěžek a ekonomická renta,
11. Odbory na trhu práce
 - a. Minimální mzda
 - b. Omezování nabídky práce
 - c. Podpora poptávky po finální produkci
12. Trh půdy a přírodních zdrojů.

Obsah semináře

Prohloubení znalostí: Na příkladu práce klást důraz na pochopení vztahů mezi celkovým a mezním produktem výrobního faktoru a příjmem z mezního či průměrného produktu. Odvození nabídky a poptávky po práci.

Početní příklady: Z tabulky vypočítat příjem z mezního produktu práce a určit optimální množství práce. Výpočet mzdové elasticity poptávky po práci.

Dovednosti:

1. Graficky znázornit dopady následujících skutečností na poptávku po práci

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

- Růst produktivity práce
 - Změna poptávky po finální produkci
 - Změna vybavení práce kapitálem
2. Příčiny a dopady změn nabídky a poptávky na trhu práce

Aplikace

1. Zhodnoťte, jak se na trhu práce může projevit zvýšení sociálních dávek
2. Jaké jsou možné dopady zavedení cel na hutní výrobky dovážené do USA na trh hutníků v USA.

Základní literatura:

Učebnice kapitoly 13 a 14

Cvičebnice kapitoly 14 a 15

Téma 12 Tržní selhání

Předpokládané znalosti a dovednosti

Pojmy: Nedokonalá konkurence jako tržní selhání. Externality. Externí a společenské mezní náklady. Externí a společenský mezní užitek. Veřejné statky. Asymetrické informace. Morální hazard. Nepříznivý výběr.

Znalosti: Neefektivnost nedokonalé konkurence. Určení regulované ceny.

Externality ve výrobě. Externality ve spotřebě. Neefektivnost kladných a záporných externalit. Určení společensky efektivního množství. Možnosti odstranit externality.. Coaseho věta. Daně a subvence .

Nevyloučitelnost a nezmenšitelnost veřejných statků. Poptávka po veřejných statcích. Optimální množství veřejných statků. Neefektivní alokace veřejných statků (problém černého pasažéra. Poskytování veřejných statků. externalit

Doporučená osnova přednášky

1. Nedokonalá konkurence jako tržní selhání
 - a. Neefektivnost nedokonalé konkurence
 - b. Cenová regulace a neefektivnost nedokonalé konkurence
2. Externality
 - a. Záporné externality ve výrobě
 - b. Kladné externality ve spotřebě
 - c. Možnosti snížení či odstranění externalit.
 - i. Coaseho věta
 - ii. Pigouova daň
3. Veřejné statky
 - a. Vlastnosti veřejných statků
 - b. Poptávka po veřejných statcích
 - c. Určení optimálního množství veřejných statků
 - d. Černý pasažér a poskytování veřejných statků.
4. Asymetrické informace
 - a. Nepříznivý výběr
 - b. Morální hazard

Obsah semináře

Prohloubení znalostí: Co je to tržní selhání. Opakování neefektivnosti nedokonalé konkurence. Rozdíl mezi množstvím a cenou statku s externalitou, které poskytuje soukromý subjekt a společensky efektivní cenou a množstvím. Možnosti řešení externalit. Veřejné statky a jejich poskytování.

Počtetní příklady: Určit z tabulek či rovnic efektivní množství a cenu statku v případě nedokonalé konkurence i externalit.

Dovednosti

1. Grafické znázornění neefektivnosti nedokonalé konkurence a regulace

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

2. Grafické znázornění kladných i záporných externalit . Určení efektivního množství a ceny . Znázornění neefektivnosti
3. Ilustrace Coaseho věty na příkladě

Aplikace

1. Jsou následující příklady tržní selhání? Jaká a jak byste je řešili
 - a. Znečištění životního prostředí výfukovými plyny
 - b. Vzdělání
 - c. Park ve městě
2. Je příjem televizního vysílání veřejný statek?
3. Jako příklad asymetrické informace se často uvádí pojištění. Vysvětlete.

Základní literatura:

Učebnice kapitola 18

Cvičebnice kapitola 10

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

